

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.: și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA ȘI ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 334/1904.

Esamenul de cvalificațiune preotească, cu candidații la preoție, din diecesa Aradului, prescris prin Statutul Organic și Regulamentul special, se va ținea: Luni 16/29 Februarie, 1904 și zilele următoare, la orele 9, înainte de amiază, în sala de ședințe a Consistorului diecesan gr. ort. român din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, cari conform §-lui 5 din Regulamentul special și-au susținut aici până la 1/14 Februarie 1904, cererile corespunzător instruite.

Arad, 2/15 Februarie, 1904

Joan J. Papp,
Episcopul Aradului.

Epistolele parochului bătrân.

II.

Iubite Nepoate!

În epistola mea dintâi din anul acesta ți-am fost scris că D-zeu ocrotește biserica noastră — chiar prin aceea, că ea e necurmat espusă viscolelor de după vremuri; viscole, cari și astăzi ne insuflă atâta îngrijire!

Dacă însă voim ca să îndepărtăm dela noi viscocele, se cade ca toți să ne punem umerii laolaltă și să lucrăm împreună, căci nu e de ajuns a vedea și a constata răul ca apoi să te spării și să te ascunzi de el, ori să aștepti ca altul să vină să te mântuiască, ci se cade ca fie-care din noi și cel mic și cel mare și cel slab și cel tare să facă după puterile sale — ceva și acest »ceva« — dela mulți înși, dela noi toți — »mult« va însemna în viața noastră de luptă, căci viața fără de luptă nimic nu

plătește. Astfel s'au luptat și strămoșii nostri, ear' când au așteptat ajutor străin, numai rușine și pagubă au dobândit.

Vreu ca cu pilde să-ți adeverez această.

Cețit-ai d-ța, iubite Nepoate! cartea numită Paralipomenon din sfânta Scriptură? Așa-dară, că ai aflat într'însa multe lucruri bune și frumoase din timpurile de mult trecute! Al nostru paralipomenon e istoria noastră bisericească. Goanele (sau cum ziceți d-voastre — persecuțiile) sunt cele mai frumoase pagini din această istorie. Și oare ce le face pe ele atât de frumoase? Eată ce: credința tare, însuflețirea mare și nedejdea sigură, cu cari arme s'au luptat creștinii dintâi până-ce ajunseră la nebiruită biruință.

Cum stăm noi astăzi? Intrebe-se fie-care din noi, întrebe-se mai vârtos acei ce se tot plâng, că oare ei înșiși ce au făcut, ce au lucrat pentru binele da obște, pentru biserică, pentru școală, pentru popor? Oare unii ca aceștia pot avea credință, însuflețire cât de mică, și dacă n'au — nu pot avea nici nădejde în viitor. Cu astfel de cătane înca nici un împărat n'a învins nici o luptă, însuși Domnul Cristos îi aruncă în întunecul cel mai din afară.

Ce frumoasă pildă de luptă adevărată și cinstită ne arată chiar acuma foaia noastră »Biserica și Școala« despre luptele fericitului și pururea pomenitului Moise Nicoară, care într' nădejdea înflințării episcopiei române din Arad cu credință tare și cu însuflețire învăpăiată nu-nu-mai că s'a luptat ci și-a cîrfit averea și viața sa; a atras către sine pe toți cei buni și lupta lui a biruit. Noi cei de astăzi ne mirăm de el și preamărim caracterul lui... Vezi iubite Nepoate! ce poate face însuflețirea!

Desbinarea noastră, a Românilor, dela 1700, încă e însemnată în paralipomenonul nostru. Au fost adecă între strămoșii nostri și oameni slabi;

cari în timpuri grele în loc de a-și pune umerii laolaltă, s'au dat legați — cum am zice, și au așteptat ajutor dela străini; a venit »ajutorul« — dar care e prețul? ... În istoria bisericii noastre pururea neagră va rămâne pagina care descrie deșbinarea noastră în două tabere! Vezi iubite Nepoate! ce produce lașitatea și neînsuflețirea! — Câte rele au urmat din acest pas greșit!

Intre însemnările vrednice de pomenire, dar până acuma neincrestate în revașul nostru, este și lupta bisericii noastre dela anii 1834—1850, purtată cu frații de un sânge cu noi, cu așa numiții — uniți. Locul luptei a fost diecesa noastră, deci ne atinge mai deaproape. Mă voi încumeta, iubite Nepoate! a-ți scrie unele amănunte din această luptă, după-cum le-am auzit dela bătrânii înainte de mine, ca d-ta să le spuni prietenilor d-tale, nu-cumva să se deie uitării.

În anul 1834 episcopul unit dela Orade, Samuil Vâlcă (Vulcan) se năpustește cu toată puterea asupra satelor noastre din comitatul Aradului. Ajutorat (lucru firesc) de dușmanii bisericii noastre, cutrieră comitatul cruciș și curmeziș, în urma lui droaie de dirigători vărmegești — mari și mici. Episcopul a venit anume în »vizitare canonică« — la popor, care nu era de legea lui (!) — spre a-l sili cu puterea să primească »sfânta (Doamne ieartă-ne) unire.« Protopopiatul Ineului a fost mai ales cercat de satana, căci protopopul (Grig. Lucacici) era în Arad, catichet la preparandie. Vine deci episcopul la Sebiș, unde era solgăbirău un unit din Marmăția — cu numele Kornya Barb János; în Sebiș nici un suflet nici până în ziua de astăzi nu s'a făcut apostat, totuș acest orașel e ridicat la rangul de centru al protopopiatului nou înființând și și până astăzi în șematismul apostatilor se tipărește, »protopopiatul Sebișului.« Se duce apoi la Chertiș, și silește comuna a se uni, botează însuși doi prunci, lasă în urma sa preot de al său și merge la Ignești și Minead, unde tot asemenea procede. Trece apoi la Neagra, Năvălirea asupra acestui sat — bătrânul Grigorie Dronca 'mi-a descris-o în următorul chip: »Eram tânăr de 25 ani și eram birău la sat, 'mi-a venit poruncă dela solgăbirău să adun poporul că are să vină la noi vlădica cel nou! A și venit și cu el au mai venit mulți domni în 18 hintee. Au cerut să-i deschidem biserica, dar preotul nostru s'a dus cu cheia de acasă; ușa însă s'a putut deschide și fără cheia și deci intrarăm în biserică; vlădica ne spuse o predicăție (ne putem închipui ce li-a spus) și apoi ne pune un popă ce l'a adus cu sine. Poporul nu s'a învoit a primi alt popă, căci aveam noi popă plăcut la întregul sat, dar toate înzădar, căci solgăbirăul și vicișpanul ni-au poruncit ca să-l pri-

mim. După-ce s'au dus vlădica cu domni, noi am ținut la preotul nostru, dar popa cel unit cu sila a voit să slugească în biserică, și-a făcut cheia nouă, noi am stricat zarul lui și am făcut altul; atunci popa cel unit a venit cu sicurea să spargă ușa, poporul însă l'a împedecat, l'a legat la mâni și sicurea în spate și astfel au plecat cu el la Sebiș să-l deie în seamă d-lui solgăbirău. Eu am plecat nainte călare și am spus d-lui solgăbirău ce s'a întâmplat la noi în sat și ce are să vadă numai-de-cât. Au sosit și oamenii și pe vr'o 10 înși i-a închis, pe ceialaltii i-a trimis acasă. Popa unit n'a cutezat a veni în sat și astfel am rămas cu popa nostru.«

Din astă descriere vei pute cunoaște, iubite Nepoate, modul și mijloacele de apostolie ale episcopului Vulcan. Ți-le înseamnă bine și adună-ți date și dintr'alte locuri, d-ta ești învățat și înțelept, poate că vei scrie o carte întreagă despre luptele aceste.

Dela Neagra a năvălit episcopul, »marele« Vulcan, asupra comunelor *Berinderi*, *Revetiș* și *Roșia* și *Sălăgeni* pe care le-a silit a se uni. La *Dezna* crâznicul (un biet schiop) nu a voit a da dela sine cheia bisericii, pentru aceea și-a și luat pedeapsa (6 bâte pe dereș). — Alte sate în tractul acesta nu s'au înduplecat la apostasie.

În protopopiatul Butenilor încă și-a cercat norocul — episcopul Vulcan — dar cu mai puțin folos, căci solgăbirăul din Buteni (Vancu) era ortodocs și pe sub mână împedeca propaganda. În însuș orașelul Buteni, episcopul n'a putut intra în biserică, deci a intrat în biserică romano-catolică; eară poporul văzând aceasta, numai-decât se desamăgi. Din acest protopopiat au fost silite la unire *Felminișul*, *Cristaminișul* și *Bocsigul*; în protopopiatul *Șiriei*: o parte din *Șiria*, *Galșa*, *Mocrea*, *Târnova* și *C.-Cheriu*. În protopopiatul *Șiriei* trecerea nu a fost împedecată de protopopul Chiriloviciu, care a dat și prânz în cinstea episcopului Vulcan. Această împrejurare se zice că a fost cauza de Chiriloviciu n'a ajuns episcop la Arad. — Ce rușine!

Episcopul Vulcan, după »învingerile« aceste, s'a reîntors acasă la Orade, domni — la ale sale. Poporul a rămas învrăjbit; preoții noștri se încercau a scoate oile din ghiarele lupilor răpitori, dar întimpinau pedici, căci lupii erau scutiți și îndrăsneți. Spre pilda — preotul Ioan din Buteni (trăiește încă) a fost poftit să înmormânteze un mort din *Berinderi*, care nu era trecut (precum adecă după formă nici un suflet de om nu era trecut) și când să iasă cu mortul la uliță, preotul unit cu numele Miclea, se apropie de preotul nostru, îl prinde de epitrachil, trage de el de-l sfârțică și apoi din bu-

sunar și aruncă cenuse în ochi, în cât de usturime alții îl duc la o fântână să se spele, eară mortul a fost dus fără preot. — Intimplări de soiul acesta vor fi obvenit și pe alte locuri. — Vezi, iubite Nepoate! ce timpuri grele vor fi fost acele! Noi »frății« se năvălim unul asupra altuia, să ne mâncăm unii pe alții!! — Frumoase roade!

Ce a urmat apoi? — mă vei întreba iubite Nepoate! — A urmat revoluția din 1848, care a adus cu sine și ceva bun. S'a adus adecă o lege de după care se oprește ca o religie să poată asupri pe alta. Legea aceasta și deșteptarea poporului aduse cu sine o mișcare protivnică »sfintei uniri.« Se ivi un preot-apostol, cu numele *Moise Ghergariu*, nameznicul dela Nădălbăști, care luând icoana Maicii Domnului în mâni, cu capul descoperit cutreeră satele înșelate și silite de episcopul Vulcan, le reduce earăși la legea strămoșilor. Dinsul era o figură de om (l-am cunoscut în persoană) nalt, bine nutrit, negricios, cu barbă lungă. Multă învățatură n'a avut, dar era *insuflețit* pentru cauză și însuflețirea i-a insuflat nădejde de învingere. Predica lui nu era măiestrită. El zicea oamenilor: »Dragii mei creștini! mi-i jele de voi ca în ceealaltă lume sufletele voastre să nu fie într'un loc cu ale părinților voștri, întoarceți-vă dară la legea strămoșască, veniți și sărutați sânta icoană și vă rugați ca Dumnezeu să vă ferească de ispită.« Și creștinii veniau pe întrecute să sărute icoana, deci țineau și mai departe la legea adevărată. — Mult s'au ostenit în părțile aceste pentru ortodoxie și Brașovoneștii, domni de pământ dela Căcărău și Cocioba, cari aveau trecere și la popor și la domni. — Astfel fură smulse din ghiarele lupilor Chertișul, Ignești, Mineadul, Neagra, Berinderi, Revetișul, Roșia și Sălăgeni — mai ales prin apostolia preotului Moise Ghergariu.

Ce va fi fost pe alte locuri, D-ta iubite Nepoate! caută de-ți câștigă date dela prietenii D-tale, căci știu că ai mulți prin toate părțile și de le vei câștiga, le pune toate într'un paralipomenon al românilor din diecesa noastră. Ce nume cinstit vi-ați face înaintea întregii biserici!

Eară și până atunci — spune prietenilor D-tale să nu se tot vaere de venituri, de greutate — ca babele; mai bine ar fi, ca luând pildă dela bătrâni, să se *insuflească* a face câte »ceva« și pentru binele de obște.

Un memoriu

al lui

Moise Nicoară

de

Sever Secula.

Memoriu.

II.

(Urmare).

Ca să depărtăm tot înțelesul strimb dela cele mai sus zise, încât pentru datine, socotesc că e de folos a ști, că toate neamurile au obiceiuri, țeremonii și a., care sunt nedespărțit alipite și unite cu caracterul național. La desrădăcinarea și desființarea lor nici un neam nu se apleacă nici convoiește până nu sunt aceste apriat cunoscute de vătămătoare în ori-ce privință, ba — încă se silesc cu tot năzu a le vivifiă și a le mai intrămă dându-le sbor mai zvinturat. Asemenea obiceiuri se vęd la naștere, incredințare, uspețe, îngropăciuni, la urzitul unelor lucruri sau de câmp sau de casă; apoi tradiții, povești (*vrednice de însemnat*), serbări tradiționale serbările alăturate cu cele bisericesti, sănzienne, arminden, la S. Toader, crăciunu și a.); mai departe portu, făptura lui și a materiei, țesătura, cosutura, fertura unor mâncări, cântările, saltul, bătaia și a., au nu în unele ca aste se păstrează limpezitatea și vechitatea simplă a limbilor? Vezi numai cuvintele uneltelor întrebunțate încă din prischinătate, precum la răsboiu, treisfare și c. Cel ce vrea a dărăpăna cu vreme un neam, întie să-l destrame din toate aste, părăsindu-le cătingan și mereu pe nesimțite, apoi negreșit a ajuns scopul unde țintea, căci lăpădându-i portu (vorba-i de popor) îmbrăcându-l în vestiminte străine și in obiceiurile altora, i-a tăiat toate vinele, l'a desființat, schimbat, schimosit și i-a prefăcut toată firea și estirea. Limba însă se-ar mai putea rămâne și — tristu-i în asemenea stare, n'ar fi altă decât o față de nălucă au de mohoadră, un tun gol, fără răsun, fără armonie, fără simț și fără a încălzi și însufleți o limbă, care grăind nu ni-ar spune alta decât că trage pe moarte. Fără obiceiurile naționale limba-i (cu nație dimpreună) o umbră fugace, care fără vre-un punct stabil, după mișcarea obiectelor de jos sau a luminii de sus, umblă mișcându-se, succinduse și svircolindu-se fără căpătăi, și 'ncoace și 'ncoala tăt (fie ertata spresia) fărța-fărța, până-și află loc și plac in sonuri străine ca îngănată cu totul, curind apoi, să-și afle într'insele de cumplit înecăciune.

Crede-mă. Domnule iubite, că in veghiurile aste doară preotesele mai mult sunt in stat de a folosi de cât unii archimandriți groși la buric, pungă și cap și mulți alții cu brăne roși, sunt vrednice de toată aminția, făcându-le încă mai harnice, mai destoinice, peste tot prin mână ducere și inzestrare a minții, a înțelegerii și a cunoștințelor de lipsă. — Da n'am ce zice decât (de-ți place încă poți zice cu mine): Insuflă Doamne, gândurile mele cu nalt duhul înțelepciunii tale și pune sfântă straje gurii mele și întărește prejurul buzelor slabe și lunecoase cu puterea ta zeiască, ca să pot când-va cânta și glăsu cu inimă nfrântă mării tale cerești: Acum slobozește, Doamne, pre ro-

bul tîu, păcătosul de mine, din gura șerpilor cari m'rup și sfășie și m'escapă din smărcul hăului de întunec, ca să văz lumina ta cerească și să cunosc viarea mea.

Eară și eară repeți că-i fi nelinit și dacă negnit la grămuirea atător lucruri cari, prin conchieturarea lor firească cu viețuire și cuprinderile D-tale de toată zi fiindu-ți prea cunoscute, nesmintit trebuie să-ți pară foarte sarbede și sălcie și să-ți scârbe cât-va simțirile doară mai aripate ce eu fac? Iartă dorinții îmbetrânite, inimii aculmate și obosite, ceea-ce încă n'a ostenit a pofti și d'a oftă...

Locurile nu mi-le pociu alunga din minte și inimă cu atât mai puțin a le străină. Fire-ar putincios a urni și a prodi ideile lor cu toate cungiurările și atinările? Apoi m'ai rugat în epistola voastră ca să te primesc de fiu, să mă pofti ține de părinte? Fie; și că așa este precum ai dorit, te încredință șirele aste, care după judecata mea sunt ca a unui părinte către un fiu iubit, să nu mă înșel. Sfera lucrării voastre se mărginește ca a unui păstor sufletesc în sinul parohiei și comunității dreptredincioase-*rumânești*, unde m'am născut amuși vor fi 66 de ani, io am petrecut o părțica a anilor mei, ear' o mare parte din grele patimile vieții. Așa fiind, scriu ceea-ce gândesc că ai putea folosi în grădina foarte mărginită a unei comunități; că mai departe pe mine mintea nu m'ar putea duce, dar nici puterea, și în curgerea voastră încă nu v'ar iertă mai departe doară. Ferice de cel ce în miezul unor ascultători credincioși și oameni însuflețiți pretini, făcându-le tot binele, prin povață înțeleaptă își poate nemeri calea vecuirii line și departe de turburarea lumească. Ferică de acela ce depărtat de lihozia inimilor înjevrite și de jirăvia ochilor jimbați, făcend bine altora prin sfat și luminare își poate petrece zilele în deletăciunea (precum zicii) retrasă și departe de sgototul tăt fermecătoriu cât și veninătoriu. Mai amintă și la asta, dragă fiule, (dă-mi voie să-ți zic așa) că nevăzându-ne încă unu cu altu, cunoștința noastră-și are început dela epistola prea'nsemnată cu care m'ai cinstit, cășunând și cea mai blândă desfătăciune inimei mele.

Io iubesc nepoții și nepoatele, cu cât că cea mai mare parte nu-i cunosc. Și ce am altă pe lume? Cât aş dori a face ceva pentru ei! Și a le inzestra cu ceva! De fitea! Masărătatea, s'ermânia și neputințele cumplite stămpesc tot impulsul dorinții ferbinte. Dar să înblânzim și domolim jirăbia sortii îndăretnice cum vom putea mai bine, dacă nu altminte, încai prin un simțământ a închipuirii. Și iaca așa fac. Neputându-v'ă bucura inimile nici a Domniitale nici a dulcii nepoate Lina, cu vr'un cât ce de pititel din partea mea, așa inmulțesc șirele aste mai mult decât ce după cădintă poate purta locul, timpul și mâna tremurândă, și vi le trimit nu ca zestre, nici ca odor, nici ca mulțămire, nici ca heredie, nici ca povață, nici ca dar, că toate aste și altele asemea sunt străine puterilor mele tăt morale cât și materiale, ci ca un semn de dragoste părintească simteroașă și neviclenită, care să vă șerbească a orile de suvin de necunoscut, amărit, prodit, călcat, sfășiat, prigonit și supt povara anilor convoiat unchiu, cel-ce încă viază în țarin și de nu cu tot străin; să vă șerbească în variate și virtelnice timpinele vieții de mângăere și de îmbărbătare și de demnu la smerenia înțelepciunii creștinești, la pățirea căilor drepte la p'urmarea virtuții și la suferința pricazurilor lumești, că inimă blândă și cu obidială (resignatio) fără a scăpăta din suflet la micanimie; să vă șerbească de v'et (unul u-

nicel mănțitor a omului aici jos) că singură conștiința curată, lină și în toată serinătatea sa poate înfrunta toate planurile răutăților și este un mur mai țeapăn decât un stan de piatră, un val de fier neînfrint contra toate nefăriile și grozăviile omenesti. Nec magna fulminantis Iovis manus impavidum ferient ruinae. Iaca pominocul și suvinul care vă poate trimite unchiul vostru intru pomenire.

(Va urma).

CRONICA.

* *Numire.* La catedra de limba și literatura romană dela institutul nostru ped. teol. rămasă vacantă prin decesul lui Ioan Petran, a fost numit de profesor d-l S. Secula referent școlar interminal.

* *Constituirea noului comitet parochial și a epitropiei bisericii Sf. Nicolae.* Sâmbătă seara au ținut atât comitetul parochial, cât și epitropia bisericii Sf. Nicolae din Brașov ședință, constituindu-se în modul următor: D-l Dr. V. Saftu president, d-l V. Onițiu vice president, părintele diacon I. Prișcu secretar, d-l I. Murăroiu contabil, d-l Andre Lupan epitrop econom, d-l D. Lupan epitrop cassar și d-l N. Dima epitrop controlor.

* *Retour Arad?* (Încă un apel). Cetind Nr. prin din foaia noastră „Biserica și Școala“ care a intrat în al 28-lea an, m'a suprint surprins șfirșitul apelului redacției și administrației, care zice că cei ce nu vor s'o aboneze să scrie pe fășie „Retour Arad.“

După mine acest apel poate suna persoanelor dar comunelor bisericesti la nici un cas

Comunele bisericesti sunt în obligo de a abona foaia oficioasă, și dacă avem atari parohii cari nu pot suporta sarcina de 10 cor. anual, acelora se poate da cu preț moderat, redus, ici-colo chiar și gratis.

Observându-se cu destută rigoare Circularul din urmă, abonarea foii oficioase e garantată pe deplin.

Dureros lucru ar fi când s'ar afla comune în diecesă unde preoții și învățătorii să nu cetească absolut nimic, și cetind, necondiționat că în locul prim se vor interesa de soarta lor, de afacerile ce îi privesc mai deaproape, și cari de regulă se tractează în foaia noastră oficioasă.

Acest genunche al clerului și învățătorimei noastre sunt — cu foarte puține esceptii — cvalificați în de-ajuns, și dintre cei cu „Bucoavna“ sau cari mai „deschid cartea“ caută în Pravilă, t'elcuiesc „Păscălia“ puținii au mai remas, așa zicend nici că mai numără.

Trebuie însă să dăm tot respectul „bucovnașilor“ de baștină, că erau illo tempore mai mari, sau dacă nu apoi „primus inter pares“ și erau oamenii convingerei, ear cei moderni, cari se ocupă și azi de sf. Pravilă, usurpă acest drept, sunt iesușiții noștri cari una zic și alta fac, cărțile sfinte se pot deschide și t'alcui și fără pițule, și nu ne putem jelbi, că avem destul teren de a ne afirma fie-care după puțințele sale. —

Cetind fie-care numai „Biserica și Școala“ se va înțelepți intru atăta, încât va veni la convingerea că vrăjitoria în biserică nu mai are astăzi efectul de o-dințioară, nu înălța ci dejosește pe cei cari o profesază.

Ibis redibis e esclus din biserică, și-l aflăm în sectari și socialiști cu cari avem să purtăm o luptă mare spirituală, aceasta e vraja preotului și a învățătorului astăzi, să știm ținea poporul la suprafață, să ne știm apăra biserică și școala, mai bine zis turma, și mai ales astăzi când inimicul este în mijlocul nostru, că de ar fi străin, am da mână toți și mai ușor ne-am apăra.

Luminându-ne vom fi, și doar' e scris ca noi tot pe propria experiență să învățăm? de ce să nu mai și cetim pătaniile altora să ne știm feri de viții, și să ne îngrădim cu cunoștințe, cu armele luminei, ca astfel mai ușor să învingem voturile cari ne stau în potrivă. Iar acei slujbași bisericești cari nu dau nici atâta atenție foaiei lor oficioase încât s'o aboneze, apoi măcar din când în când s'o mai și cetească, nu sunt vrednici, și nici că merită poziția ce o au. — *Nu retour!*

Tr. T.

* *Fidanțare.* D-l Iosif Leu inv. în Gurbediu a fidanțat pe amabila D-soară Ana Niga, fiica D-lui George Niga din Arad.

* *Invierea.* D-l Trifon Lugojan, profesor de cant și musică la seminarul din Arad, a scos de sub tipar o nouă și foarte frumoasă compoziție, cvartet pentru cor bărbătesc: „*Invierea!*” — având ca text o poezie a nemuritorului M. Eminescu.

Atragem atențiunea corurilor asupra acestei prețioase lucrări a tînărului compositor, care într'un scurt interval de timp ni-a dat trei cvartete pentru coruri bărbătești, (Calea mândrei și Dorul) compuse cu multă pricepere și destoinicie artistică. Prețul unui exemplar din „Invierea” 2 cor.

† *Necrolog* Subscriși cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștință trecerea la cele eterne a scumpei și neuitatei soție, fiica etc. Silvia A. Popovici născ. Moga care după un scurt dar grav morb în al 36-lea an al vieții și 16-lea an al căsătorii și-a dat nobilul și bunul ei suflet în mâinile Atot-puternicului Vineri în (30 Ian.) 12 Febr. dpm. la 5 oare. Osămintele pământești ale scumpei și în veci neuitatei defuncte se vor da odihnei vecinice în cimiterul gr. or. din Talpoș la 1—14. Febr. a. c. dpm. la 3 oare. Talpoș, la 30 Ian. (12 Febr.) 1904. Să-i fie somnul și memoria binecuvântată! George Popovici ca soț, Cornelia, Marioara, Aurelia, Valer și Sabin ca fii. Elia Moga protopop și soția: Florica Moga n. Damșa ca părinți. Traian Moga cand. de notar, Terențiu Moga paroch Vărășeni, Augustin Moga preot capelan în Rabagani Veturia Moga, Octaviu Moga, ca frați Marioara Moga n. Vasadi, Marioara Moga n. Milian ca cumnate.

— Véd. Teodor Lazar născ. Iuliuna Papp ca consoartă, Cornelia Lazar ca fică cu soțul Dr. Dimitre Kiss și ficele Eleonora și Valeria, Dr. Aurel Lazar ca fiu cu soția Valeria Feier și fiul Liviu, în numele lor și al consăngenilor anuță adormirea în Domnul a iubitului soț, părinte bun și consăngean Teodor Lazar avocat, și fise merit al Consistorului gr. or. din Oradea-mare întâmplată la mează-noapte în 16 Febr. a. c. în anul 86 al etății și 45 al căsătoriei, provăzută fiind cu S. Taine. Osămintele scumpului defunct se vor înmormânta în cimiteriul din Olosigul Orășii în

18 Febr. a. c. d. m. la 2^{1/2} oare, eară S. Liturgie pentru odihna sufletului reposatului se va celebra în 20 Febr. dimineața la 8 oare. Oradea-Mare, 17 Febr. 1904. Fie-i tărîna ușoară și memoria binecuvântată!

† *Necrolog.* Subsemnații în numele lor și al numeroaselor rudeni cu inima frântă de dure aduc prin aceasta la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că iubitul lor tiu, respective soții *Ioan Crișan*, preot gr.-or. rom. în Căpruta, asesor scaunului protopresbiteral, membru în direcțiunea institutului de credit și economii „Lipovana,” după un morb greu și îndelungat după împărțșirea cu sfințele taine și-a dat nobilul și blândul său suflet în mâinile Creatorului, Joi în 29 Ianuarie st. vechiu în etate de 56 ani și al 31-lea an al preoției și al fericitei sale căsătorii.

Remășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă de veci Sâmbătă 31 Ian. (13 Februarie la 10 oare ante mer. în cimiterul gr. or. rom. din Capruța.

Fie-i țerina ușoară și memoria binecuvântată! Persida Crișan, ca mamă; Ecaterina Crișan născ. Grigorașcu, ca soție; Emilia Dehelean, ca soră; Vichentie Popescu preot. emerit., ca unchiu; Adam Dehelean preot, Teodor Cosma, Petru Despa, Haria Despa născ. Gligorescu, ca cumnați; Iulian Popescu preot, Valeria Popescu născ. Cosma, Mariu Tempea preot, Cornelia Tempea născ. Gosma, Dimitrie Maci, Aurelia Maci, Sofia Despa, Livia Pleșiu, Iulian Dehelean, Adrian Dehelean, Sofia Isvanescu născ. Dehelean, ca nepoți și nepoate, și numeroșii strănepoți și strănepoate.

* „*Lucefărul*” Nr. 2, 1904, copertata „Carmeu Sylvia” de V. Simonescu, are următorul cuprins:

Noi (poezie) de N. Otavă. — Carmeu Sylvia, de O. C. Tăslăuan. — Din poveștile Peleşului, de Simin. — Peata arsă, de Carmen Sylva. — În luncă de Carmen Sylva, trad: H. P. Petrescu. — Sinaia, de N. Iorga — Copilul meu, de Carmen Sylva, trad: O. Goga — Moara (poezie) de Carmen Sylva. — Cugetări. — Cărți. — etc.

Ilustrațiuni: M. Sa Regina Elisabeta. — Principesa de Vied (la 19 ani). — Carmen Sylva în port românesc. — Castelul Peleş.

* *Romînia Musicală*, revistă de artă și literatură, cea mai veche dintre toate publicațiunile periodice artistice are deja XIV ani de existență neîntrepută și de luptă aprigă pentru propășirea muzicii în țeară.

Director, Constantin M. Codreanu; redactor-șef Iulian I. Roșca. Apare de două ori pe lună. Redacția și Administrația în București, str. Olteni No. 46.

Abonamentul simplu pe an 12 lei, ear cu premii în valoare de 20 lei, pe an 22 lei. Pentru preoții rurali și pentru învățători, lei 8 fără premii și 18 cu premii, pe an.

No. 2 de la 15 Ianuarie 1904 a apărut cu următorul sumar bogat, instructiv și variat:

Causerie littéraire: Les conférences de M. Catulle Medes á Bucarest, de Géo. — Cronica teatrală: Maeterlich-Novelli-Teatrul Național; Oprea italiană: Mefistofele. de Mi 2 Sol. — Turneurile artiștilor comediani. — Serată musicală, de Don Remi. — Corespodente: Stockholm, de N Lago; Pernambuc (Brazilia). Institutul de musică, de I. Times Pereira; Iași: Reprezențațiunile D-rei Bărsescu; Teatrul Național. de I. Șor. — Știri scurte: Din străinătate; Din țeară.

* „**Radiotellur.**“ În adunarea „reuniunii indusiriale a Austriei inferioare“ ținută în Viena Dr. Markwald, profesor la universitatea din Berlin, a ținut o interesantă prelegere despre o nouă materie numită de el „radiotellur“, care întocmai ca radiul dă raze misterioase. Markwal a aflat în bismuthul esului de bitumen tellur cu radiare foarte pronunțată, ear' după estragerea tellurului i-a rămas o materie, căreia el i-a pus nume „radiotellur.“ În firul prelegerii Dr. Markwald a luat în mână radiotellur în cantitate de 1/1000 de grame; pe care publicul îl vedea clar în mâna prelegătorului, deși 1/1000 de grame e o cantitate așa de minimală, în cât o asemenea cantitate de altă materie cu greu ar putea fi văzută clar chiar și din nemijlocită apropiere. A arătat apoi radiul în cantitate de câteva sutimi de grame și l-a comparat cu radiotellurul. Radiul de trei feluri de raze, radiotellurul numai un felu. Razele radiotellurului nu pătrund așa ușor prin alte corpuri, cum pătrund ale radiului. Intocmai ca și radiul, radiotellurul încă dă aerului facultate de bun conductor electric. A mai arătat Dr. Markwald, că pulberea de diamant presărată pe sticlă luminată cu radiotellur (în odaie întunecată) fosforeschează tare, un mijloc nou deci, de a cunoaște diamantul veritabil. Facultatea radiului și radiotellurului de a emite raze fără să peardă cevași din greutate, nu poate însă esplica nici Markwald.

* **Proverbe Japoneze.** Foarte semnificative pentru modul de cugetare al unui popor, sunt proverbele lui. Japonezii au multe proverbe ale lor proprii, multe le au luat de la Chinesi. Eată unele din proverbele japoneze: „O femeie urită fuge de oglindă“. — „Vieața e o lumină pusă înaintea vântului“. — „Și maimuța cade de pe pom.“ — „Peste trei ani chiar și un rău devine o trebuință“. = „Mâna ajuge la locul care te ustură“. — (Sinonim cu: „ajută-te pe tine însu-ți“. — „Medicul lecuște pe bolnavul, care nu moare“. — „Numai cel ce are un copil, înțelege bunătața părinților“. — „Dacă te grăbești, umblă jur împrejur“ (Înțelesul e contrarul: „să nu te prea pripești.“ — „Picioarele farului sunt întunecoase“ (Inseamnă că nu-și vede propriile sale greșeli.) — „Omul bătrân ascultă de copii“ — „Zece bărbăți, zece burți“ (Adecă fie-care are alte idei.) — „De-l auzi e raiul, de-l vezi e iadul“ — „Săracii n'au timp.“

Poșta redacțiunii.

E. O. în Capolnaș. Abonamentele se țin de administrațiunea foii, unde redacțiunea nu are nici un amestec. Te-ai putea adresa acolo, dar ți-o spunem nainte, că nu ți se va implini cererea.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parochiei vacante din **Chesinți**, în protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin strămutarea preotului At. Todan de acolo la altă parochie, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** de la prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt: 1) Una sesiune par. constătătoare din 30 jug. pământ; 2) Un intravilan parochial; 3) Birul și ștola usuată dela parochieni; 4) Intregirea dotațiunei dela stat după cvalificațiunea alegëndului preot.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea pentru parochii de cl. I., se observă, că în cât nu vor fi recurenți cu cvalificațiune de cl. I., vor fi admiși la candidare și recurenți cu cvalificațiune pentru parochii de cl. II.

Recurenții sunt avisați ca recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune recerute legale, și adresate comitetului parochial din Chesinți, până la terminul susindicat, cu observarea dispozițiunilor §-lui 18 din Regulamentul pentru parochii, să le substearnă subscrisului ppresbiter Voicu Hamsea în Lipova (Lippa) ear' în vre-o Duminecă ori sərbătoare să se prezenteze în sfânta biserică din Chesinț pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna **Bruznic**, în protopresbiteratul Lipovei — se escrie concurs cu termen de **34 zile** dela prima publicare în foaia diecesana „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1) Una sesiune par. de 32 jug. pământ parte arători, parte fênați.

2. Un intravilan de $\frac{1}{2}$ jug.

3. Un estravilan de $\frac{1}{2}$ jug.

5. Birul preoțesc dela 192 Nr. case, câte 1 măsură cucuruz despoiat și una spene grâu, ori 2 cor. în bani, și stolele usuat.

5. Eventuală intregire a dotațiunei preoțești dela stat, după cvalificațiunea alegëndului preot.

Recurenții sunt avisați, ca recursele lor, instruite cu documentele recerute legale și adresate Comitetului parochial din Bruznic, să le substearnă subscrisului protopresbiter Voicu Hamsea în Lipova (Lippa) până la terminul sus indicat, precum și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sərbătoare în sf-ta biserică din Bruznic, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința comitetului parochial din Bruznic ținută la 4/17 Dec. 1903.

George Marcu,

Titus Popescu,

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Voicu Hamsea*, m. p. protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parochiei a II-a din **Taut**, se escrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare, în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: a) usufructul alor 18 jug. cat. de pământ estravilan; b) birul usuat (anume: $\frac{1}{2}$ mës. de grâu și o mës. de cucuruz nesfărâmat, dela proprietarii cu câte $\frac{1}{4}$ sesie de pământ ear' dela tehnici (jeleri) câte o mës. de cucuruz nesfărâmat; c) stolele indatinate, (anume: dela botez 80 fil., pentru moltipă 14 fil., pentru festanie la botez 26 fil.; dela cununii 2 cor.; dela înmormântări mici 2 cor.; la înmormântări dela 7—15 ani 4 cor., ear' dela 15 ani în sus 6 cor., avënd preotul pentru această stolă a sevârși și slujba eșirei sufletului și sfințirea casei; dela

înmormântări cu slujba eșirei sufletului, cetirea unui evangelist (stilp), cu liturgie și sfințirea casei va avea 12 cor.; fie-care evanghelie pe drum 04 fil., la pomeni 26 fil., dela alte servicii obveninde și estrase după usul local auterior); d) Intregirea venitelor dela stat stabilită pentru recurenții fără 8 cl., în sumă de 529 cor. 80 fil., în care sumă e cuprins și relutul pentru casa de locuit stabilită în 140 cor.

Dările publice le va suporta cel ales.

După venite, păročhia e de cl. III-a.

Recurenții sunt poftiți ca recursele instruite cu documentele prescise, adresate comit. par. din Tauț, să le subștearnă oficiului ppsc din Buttyin (Arad m.) având a se presenta în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în afacerile bisericesti.

Se observă că cel ales va avea se provadă catechisarea la elevii gr. or., cari cercetează școalele din comună, fără privire la caracterul școalei și fără a aștepta remunerațiune pentru catechisare.

Tauț la 25 Ianuarie 1904.

Comitetul parochial

În conțelegere cu *Ioan Georgia* ppresbiter

—□—

2—3

Conform ordinului Ven. Consistor Aradan de dato 13/26 Ian. a. c. Nr. 35/904 se escrie concurs pentru stațiunea învățătorească dela școala inferioară de băieți din **Pecica-rom.** devenită vacantă prin pensionarea veteranului învățător Iosif Iosa, cu termen de alegere în **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: 1) În bani gata: 600 cor. 2) Locuința în natură. 3) Pentru lemne din care se va încălzi și sala de învățământ 100 cor. 4) Pentru participarea la conferință 20 cor. 5) Pentru curățirea (măturarea) salei de învățământ 40 cor. 6) Grădina numită trifoiște în estesiune de 1350□. 7) Un prund pentru legume în estesiune de 133□. 8) Dela înmormentări, unde va-fi poftit, mari 2 cor. mici 1 cor. Dela recurenți se pretinde să producă: Testimoniu de cvalificațiune și limba maghiară, (cu calcul general cel puțin bun). Să aibă cel puțin 4 cl. gimnasiale, reale, ori civile. Atestat de serviciu de până acum. Declarațiune că de când își formează dreptul la cvincvenal. Că comuna bisericască e învoită a da cvincvenal alegândului învățător, numai după ce a servit în comuna noastră timp de 5 ani. Fână la alegere a se presenta în sf. biserică din Pecica-rom. spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele astfel ajustate să le trimită. M. O. D. protopop tractual *Vasilie Beleş* în Arad.

Cei ce nu vor întruni condițiunile aceste nu se admit la candidare.

Dat în ședința extraordinară a comitetului par. ținută în Pecica-rom. la 21 Dec. 1903.

Aron Filimon

președintele com. par.

Efrem Hedeșan

notar com. par.

Cu învoirea mea: *Vasilie Beleş* protopop insp. școlar.

—□—

2—3

Conform ordinului Venerabilului Consistor aradan de dato 13/26 Ianuarie a. c. Nr. 35/904 se escrie concurs, pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școala de fete din Pecica-rom. cu clasele superioare, cu termen de alegere în **30 de zile dela prima publicare** în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: 1. În bani gata 600 cor. 2. Pentru lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ 100 cor. 3. Pentru curățirea salei de învățământ (măturat) 30 coroane. 4. Pentru participarea la conferențe 20 cor. 5. Pentru locuință 120 de cor.

Dela recurente se pretinde a produce testimoniu de cvalificațiune învățătorească. Atestat despre serviciul de până acum. Declarațiune că de când își formează dreptul la cvincvenal, pentru-că comuna bisericască se obligă a solvi cvincvenal alegândi învățătoare, numai după serviciu de 5 ani în comuna noastră. Recursele astfel ajustate să se trimită la adresa M. On. D. protopop *Vasilie Beleş* în Arad.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parochial din Pecica rom. ținută la 29 Decemvrie 1903.

Aron Filimon,

preș. com. par.

Efrem Hedeșan,

not. com. par.

Cu învoirea mea: *Vasilie Beleş* protopop, inspector școlar.

—□—

2—3

Se escrie concurs pentru un post cantoral la biserică din Virciolog tractualul Peșteșului cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1) dela 38 nr. de case una vică cucuruz sfârmat bir cantoral sau 2 cor. 2) tot dela atâtea case câte o zi de lucru calculat 1 cor.: 3) a treia parte din eclesia care aduce un venit de 80 cor.: 4) dela înmormentări mari fără hora mortului 80 fil. dela înmormentări mici 40 fil. dela feștării câte 20 fil. toate aceste computeate dau un venit anual de 200 cor.

Cei ce voiesc a ocupa acest post au a-și procura decret de cantorat cu care să se presinte în s. biserică din Virciolog.

Comitetul parochial

În conțelegera cu mine *Teodor Filip* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de clasa III-a din **Cheriu** protopresbiteratul **Orășii-Mari** se escrie concurs, cu termen de alegere pe **28. Feb. 13 Martie 1904.**

Emolumentele sunt: 1) Casa parochială cu 3. chilii cămară și supraedifacatele de lipsă. — 2.) 32 jughere pământ parte arător parte fanaț cu 16. competențe de pășunat. — 3.) Dela 85 nri. de case câte 1. măsură grâu de pânea sau prețul în bani de câte 2 cor. 50 fil. pentru o măsură. 4.) Venitele ștolare anume: pentru parochul de cl. I. cu 12 evanghelii, 2. stâlpi, evanghelia lui Lazar 11 cor. pentru parochul de cl. II. cu 6. evanghelii 8 cor. celelalte stole după usul din trecut. 5.) Intregirea dela stat pentru recurenți fără 8 clase 306 cor. 80 fil. — Toate acestea asigură un venit anual de cel puțin 800 cor. Dările dupe pământ le va folosi preotul ales.

Conform §-lui 8 din Regulamentul pentru parochii veduva și orfanii preotului repausat rămân în casa parochială până în 12/25 Iunie 1904, și au drept la jumătate din venitul parochiei până în 12/25 Dec. 1904.

Se observă că cel ales va avea să provadă catechisarea la elevii gr. or. dela școala cotidiană și de repetiție, cari cercetează școalele din comună, fără pri-

vire la caracterul școalei și fără a aștepta remunerațiune pentru catechisare dela parohie ori diecesă.

Recurenții sunt poftiți, ca recursele prevăzute cu documentele preserise, adresate comitetului par. din Cheriu să le aștearnă subsemnatului în Oradea-Mare (N. Várad) până în 26 Feb. v. 1904, având a-se presenta în sf. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cele bisericesti.

Comitetul parochial,

In conțelegere cu: *Toma Păcală* protopresbiter.

—□— 3—3

Prin înalta rezoluțiune consistorială de sub Nr. 8351/1903, sistemându-se post de capelan temporal pe lângă deficientul preot Vasile Crașovan din Babșa tractul Belințului, pentru întregirea acestui post se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1., jumătatea din sesiunea parochială; 2, întreg venitul ștolari; 3, birul preotesco întru cât se va reactiva și 4, întregirea dela stat ce o va căpăta ca capelan.

Reflectanții, fiind parochia de clasa a II-a, trebuie să poșadă cvalificațiunea recerută pentru această clasă.

Concursele instruate amăsurat normelor în vigoare, au să se adreseze comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. român din Belinț (Bélincz, Temes megye); ear' reflectanții, în termenul concursual, sunt poftiți a se presenta într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sfânta biserică din Babșa, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, eventual în oratorie.

Babșa, 22 Ianuarie v. 1904.

Comitetul parochial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrbu* ppresbiter.

—□— 3—3

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, că cu 1 Martie a. c. deschid în Oravița

cancelarie de arhitectură.

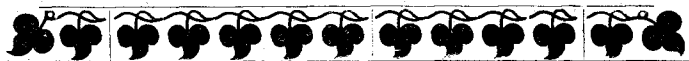
Intreprind spre efeptuire tot felul de planuuri și zidiri.

Tot-odată fac cunoscut M. On. public că întreprinderile de zidiri și arangiamente le esecut asociat cu domni măiestri români: Ioan Cotêrlă și fiul sculptor têmplar, Filip Mateiu pictor-auritor și Dimitrie Bagheria lăcătar.

Cu distinsă stimă

Dimitrie Boitor,
architect-intreprinzător.

3—3

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința On. d-ni preoți și învățatori precum și întreg On. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești etc. d. e.:

Iconostase (Temple) Strâni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Uși, Râpizi, Cadre, etc.,

In ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construesc Planuri după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea On. public asupra împregiurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumțeze:

Rog bunăvoința în special a Onor. oficii și comitete parochiale.

Cu tot respectul semnez

IOSIM IULIU BOSIOC,
sculptor în Berliște, poșta Jâm (Banat).

Medalie de aur pentru lucrări de artă.
Atelier propriu de ornamentație artistică.

Promovat cu distincție de școlă de sculptură

Comunicația cu motorul:

Dela Arad		Arad — St.-Ana — Chișineu — Chitighaz				Spre Arad		
Mersul Motorului		Tren mixt		Stațiuni	Pren mixt		Mersul Motorului	
320	322	314			311	321	323	
dimin.	d. am.	seara	pleacă		sosește		dimin.	d. am.
6 ¹⁰	12 ³⁵	—		Arad	—	—	9 ¹⁵	3 ³⁰
†6 ³¹	†1:55	—	↑	Ôtvenes	—	—	9 ²⁸	3 ⁴²
6 ³⁹	1 ⁰³	—	↑	Zimand	—	—	9 ³⁹	3 ⁵²
7 ³	1 ²⁴	6 ¹⁰	↑	St.-Ana	7 ⁰⁵	†9 ⁴⁹	4 ⁰²	
†7 ²¹	†1 ³³	†6 ¹⁹	↑	Fazekas-V.	†6 ⁵⁶	10 ⁰¹	4 ¹³	
7 ³⁶	1 ⁴⁹	6 ³⁶	↑	Simand	6 ⁴¹	10 ²⁰	4 ²⁹	
†7 ⁵⁰	†2 ⁰⁴	†6 ⁵³	↑	Nădab	†6 ²⁶	†10 ²⁷	†4 ³⁶	
8 ⁰⁴	2 ¹⁸	7 ¹²	↑	Kișin.-Erd.	6 ³⁹	10 ⁴³	4 ⁵¹	
8 ¹⁵	2 ³¹	7 ²⁶	↑	Socodor	5 ⁵⁷	†10 ⁵⁹	†5 ⁰⁵	
8 ²⁶	2 ⁴²	7 ⁴⁰	↑	Sielău	5 ⁴⁶	11 ¹⁰	5 ¹⁶	
†8 ³⁵	†2 ⁵²	1 ⁵³	↓	Otlaca	5 ³⁶	11 ³¹	5 ²⁷	
8 ⁴⁵	3 ⁰²	8 ¹⁴	↓	Aletea	5 ²⁶	†11 ³⁹	†5 ⁴⁵	
8 ⁵⁶	3 ¹³	8 ²⁸	↓	sosește Chitichaz	5 ¹³	12 ⁰⁰	6 ⁰⁶	
						dimin.	la am.	seara